

SOSYAL GÜVENLİK TEORİSİ

2021-2022 Güz Dönemi

Prof.Dr. Şenay Gökbayrak

Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, IV. Sınıf

Görüşme Saatleri: Salı 13:30-14:30

senay.gokbayrak@politics.ankara.edu.tr

Dersin İçeriği: Bu ders, değişen koşullar kapsamında sosyal güvenlik sistemlerinin ekonomik, demografik ve sosyal boyutlarının ayrıntılı analizini amaçlamaktadır. Bu kapsamda dersin ana konuları, sosyal güvenliğin işlevleri, Dünya’da ve Türkiye’de sosyal güvenlik sistemlerinin gelişim dinamikleri ve analizi; sosyal güvenliğin yönetimi; sosyal güvenlik ve ekonomi; sosyal güvenliğin finansman yöntemleri; refah devletinde dönüşüm ve sosyal güvenliğin krizi; Türkiye’de sosyal güvenliğin krizi; işsizlik ve sosyal güvenlik; değişen işgücü piyasaları ve sosyal güvenlik; tamamlayıcı emeklilik programları ve sosyal güvenlik; Türkiye’de sosyal güvenlik reformu; sağlık sistemleri ve sosyal güvenlik ile sosyal yardım ve hizmet modellerinin analizidir.

Haftalık Ders Programı

1. Hafta Sosyal Güvenlik Kavramı, Sosyal Riskler ve Sosyal Güvenliğin İşlevleri
2. Hafta Dünya’da Sosyal Güvenliğin Gelişim Dinamikleri
3. Hafta Türkiye’de Sosyal Güvenliğin Gelişim Dinamikleri
4. Hafta Sosyal Güvenliğin Ekonomik, Sosyal ve Demografik Boyutları
5. Hafta Sosyal Güvenliğin Finansman Modelleri ve Ekonomi Üzerindeki Etkileri
6. Hafta Refah Devleti Tipolojileri Bağlamında Sosyal Güvenlik Modelleri
7. Hafta Vizeler
8. Hafta Sosyal Güvenlik Sistemlerinin Krizi ve Kriz Karşısında Yeniden Yapılanma
9. Hafta Türkiye’de Sosyal Güvenlik Sisteminin Krizi ve Sosyal Güvenlik Reformları
10. Hafta İşsizlik ve Sosyal Güvenlik Sistemleri Üzerine Etkileri (İşsizlik Sigortası)
11. Hafta İşgücü Piyasalarında Enformelleşme-Güvencesizleşme ve Sosyal Koruma Sorunları
12. Hafta Emeklilik Sistemlerinde Reform ve Çok Basamaklı Emeklilik Programları
13. Hafta Sağlık Sistemleri ve Sosyal Güvenlik
14. Hafta Sosyal Yardım ve Hizmet Sistemleri

Okuma Listesi

Temel Kaynaklar:

Gökbayrak, Şenay. (2017), “Değişen Refah Devletleri ve Sosyal Yardımlar”, *Sosyal Güvenlik Dergisi*, 7 (1), 71-90.

Gökbayrak, Şenay. (2015), “New Social Protection in Turkey: Reductive or Reproductive of Inequality”, in *Employment and Equity* (eds: Berrin Ceylan-Ataman and Risa L. Lieberwitz), ILO Publications: 79-94.

Gökbayrak, Şenay. (2010), *Refah Devletinin Dönüşümü ve Özel Emeklilik Programları*, Siyasal Kitabevi Yayınları, Ankara.

Alper, Y; Arıcı, K; Özşuca, Ş.T; Aydın, U.; Gökbayrak, Ş. (2015), *Tamamlayıcı Emeklilikte Bir Başarı Öyküsü: OYAK, İş Bankası, Kültür Yayınları*, Ankara.

Alper, Y. (2017), “Sosyal Güvenlik Reformu (2008-2016): Kapsamla İlgili Gelişmeler”, *Sosyal Siyaset Konferansları*, 68(1): 1-23.

Alper Y. (2016), “Reform Sonrası Dönemde Doğruları ve Yanlışları ile Sosyal Güvenlik Politikaları”, *İşveren*, Temmuz-Ağustos-2016: 81-86.

Özşuca, Şerife(1994), *Sosyal Güvenlik Sisteminde Yaşanan Kriz, Sistemin Yeniden Yapılanması Üzerine Öneriler*, Türk Harb-İş, Ankara (ilgili bölümler).

Alper, Yusuf. (2015), *Sosyal Sigortalar Hukuku*, 7. Baskı, Dora Yayınları, Bursa.

Esping-Andersen, Gosta(2006), “Altın Çağ Sonrası? Küresel Bir Ekonomide Refah Devleti İkilemleri”, Sosyal Politika Yazıları içinde, der: Ayşe Buğra-Çağlar Keyder, İletişim Yayınları, İstanbul, 55-100.

Gökbayrak, Şenay.(2010), “Türkiye’de Sosyal Güvenliğin Dönüşümü”, Çalışma ve Toplum, 25: 141-162.

Özşuca, Şerife(1998), İşsizlik Sigortası ve Emek Piyasası, İmaj Yayıncılık, Ankara. (ilgili bölümler)

Önerilen Diğer Kaynaklar:

Bahle, Thomas.(2003), “The Changing Institutionalization of Social Services in England and Wales, France and Germany: Is Welfare State on Retreat?”, Journal of European Social Policy 13 (1), 5-20.

Castles, F.G; Leibfried,S; Lewis, J;Obinger, H; Pierson, C. (2000), The Oxford Handbook of The Welfare State,Oxford University Press.

Gökbayrak, Şenay.(2007), “Sosyal Güvence Arayışında Yeni Bir Araç: Mikro Sigorta”, Güncel Sosyal Politika Tartışmaları (Cahit Talas Anısına) içinde (Yayına Hazırlayan: Berrin Ceylan-Ataman), Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayın No:595:363-391

Gökbayrak, Şenay.(2003), “Enformel Sektöre Yönelik Sosyal Koruma Modelleri”, Mülkiye Dergisi, No: 239, 231-254.

ILO(1998), Administration of Social Security, Introduction bölümü, Geneva.

ILO (2014/15), World Social Protection Report 2014/15: Building economic recovery, inclusive development and social justice, 2015, International Labour Office, Geneva.

Kleinman,Mark(2006), “Kriz mi? Ne Krizi? Avrupa Refah Devletlerinde Süreklilik ve Değişim“, Sosyal Politika Yazıları içinde, der: Ayşe Buğra-Çağlar Keyder, İletişim Yayınları, İstanbul,159-193.

Talas, Cahit.(1997), Toplumsal Ekonomi, İmge Kitapevi Yayınları, 7.Basım, Ankara.

TÜSİAD.(2004), Türk Emeklilik Sisteminde Reform: Mevcut Durum ve Alternatif Stratejiler, Yayın No: TÜSİAD-T/2004-11/382, İstanbul.

Ortiz,I vd, (2018), *Reversing Pension Privatizations: Rebuilding Public Pension Systems in Eastern Europe and Latin America*, ILO Publications.

Özşuca, Şerife(1994), Sosyal Güvenlik Sisteminde Yaşanan Kriz, Sistemin Yeniden Yapılanması Üzerine Öneriler, Türk Harb-İş, Ankara (ilgili bölümler)

Özşuca, Şerife, (1997), “Özel Emeklilik Programları Kamu Emeklilik Programlarının Alternatifi Olabilir mi?”, Ekonomik Yaklaşım, Cilt:8, No:24-25, s:31-37.

Özşuca, Şerife.(2003), “Küreselleşme ve Sosyal Güvenlik Krizi”, Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 58(2), 133-157.

Özşuca, Şerife ve Toksöz ,Gülay(2003), Sosyal Koruma Yoksunluğu: Enformel Sektör ve Küçük İşletmeler, Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları No:591, Ankara. (ilgili bölümler)

TÜSİAD, (2012), 2050’ye Doğru Nüfusbilim ve Yönetim: Sosyal Güvenlik (Emeklilik) Sistemine Bakış, (Yayına Hazırlayanlar: Yusuf Alper, Çağaçan Değer, Serdar Sayan), TÜSİAD Yayın No: TÜSİAD-T/2012-11/535, İstanbul.

Walker, Robert(2005), Social Security and Welfare: Concept and Comparisons, OpenUniversity Press.

World Bank. (1994), Averting Old Age Crisis: Policies to Protect The Old and Promote Growth, A World Bank Policy Research Report, Oxford University Press.